

De Umwelt van café Poen¹⁾

Roel Reijntjes (1923-2003)

Wij kriegt dizze aovend de dames Donia op visite. Het zint dreej aole wichter van unbespreuken gedrag, die in het Brinkeinde in een nuver börgien woont. Het stiet er inplaant maank de aander hoezen. Het straalt een kleedtreshakerige hemmelheid oet en is van een behaaglieke kneuterigheid. Zie bint alle dreej al an de verkeerde kaant van de vieftig, de dames. Heur aolden hebt zie in christelieke liefde an 't einde bracht en heur begrensde bestaon is vol van piemelige plichten.

Zie hebt wat centen, maor nèt niet te veul um een lösbaandig leven te leiden. Alle dreej zint zie as boomvruchten die te lang in de kannètsla legen hebt. Um zo te zeggen: wat wilkerig... dreej hoerkde appelties.

Zie zint slim drok met de dinger van de dag, zodat het grote leven an heur veurbij giet. Het hoeshollen en de vrouwenvereniging, dat is heur wereld. Wieder zint de verjaordagen van neven en nichten en in 't bizunder van de vriendinnen - de hoogtepunten in de cyclus van het jaor.

Dan holt zie um bëurt de theevisites... met een kaanten kleedtien op het zulvern presenteerbladttien... en deelt de gebakkies rond, die zie zölm, de dag der veur, maakt hebt. Nao de thee komt de vruchten op sap. Zoere kruusdoorn en albeerns, met een dikke schep suker der boven op. Het is liefzeertespul, dat

Verhalen

In de komende nummers van dit tijdschrift worden een aantal bijdragen van Roel Reijntjes geplaatst, die begin jaren negentig in het maandblad *Drenthe* zijn gepubliceerd. Deze bijdragen heeft de Historische Vereniging Gemeente Beilen persoonlijk van Roel Reijntjes ontvangen met de toestemming deze verhalen in dit blad te publiceren.

Noot

- 1) Gepubliceerd in: *Drenthe*, jaargang 61, nummer 11
- 2) Ibidem, nummer 9/10.

Wie en waar?

Het verhaal 'De Umwelt van café Jan Poen' speelde zich af aan de Markt in Beilen. Jan Poen was de bijnaam van caféhouder Jan Padding (1905-1970). Zijn vader, aannemer Abraham Padding (1878-1945), had aan de Markt in 1907 een café gebouwd. In de eerste helft van de 20ste eeuw woonden twee huizen verder de zusters Dondorff, die door Roel Reijntjes de dames Donia werden genoemd. De kerkelijke gezindte van deze vrouwen was Ned. Hervormd. Zij waren kerkelijk zeer meelevend. De werkelijke naam van 'Gosum Gold' was niet te achterhalen. Wellicht is deze naam door Roel Reijntjes verzonnen.

Roel Reijntjes: 'De man die zich prins weet'²

Aannemer en caféhouder Abraham Padding die in 1907 zijn café aan de Markt bouwde.

De drie 'börgien' aan de Markt, anno 2007. Geheel links woonden de zusters Dondorff; geheel rechts was het café van Jan Padding, alias 'Jan Poen'.

je deur de hals hen giert. En de zusters kniept dan de lippen nog strakker saom en daant de Heer, datte heur weer een jaor geven hef op dit knusse undermaonse.

Het is een kleine bescharmde wereld, maor ok dizze wereld dreit en hef zien gevaoren. Wat wil 't? Stoef naost heur is het cafégien van Jan Poen. Drok bezöcht en bizunder in trek bij jonge en aole zoepers en bij de vlinders van de nacht. Menselieke oelechies, die reur komt in het duuster. Een troost-riek oord in feite, maor volgens de dames Donia is het een dobbe vól zunde. De dames heurt met verachting het woeste zingen dan mangs in de nacht oet de lósse bovenglazen van de jachtweide opstig. Zie zegt dan ok miest niks aans as een zunig "goeiemörgen" tegen naober Jan Poen en hebt geern zo min meugelk alliaansie. Zie pakt tiedens het mörgenbrukkies-eten, benaom as 't weer slim west is de oflopen nacht, het wijdingswoordenboek en leest een heufdstuk over 'reine ieuwighedslocht inaodemen'. En dan zint er nog de dinger, waor zie niet geern over proot. Het gebeurt nog al ies dat ien of aander bierdrinker bij heur tegen de deur an mig... zö in het portaoltien. "Verächtelik" vindt de dames Donia dat... waarlielik wark van de satan! Zie nimt bij toerbeurt met de aolde dweil de voele vochten op... De varve van de veurdeur zöt er ôébteten oet. De hel is kötbij... aait dichter as men denkt.

Het allerargste is de dames overkomen op een vrogge meimörgen. Zie zulledn met de vrouwenvereniging an de reize. Een tradioneel en blied' gebeuren. Um vief uur vot, hen de

zendingsdag op de Veluwe. Vol welbehagen snoeft zie de reine morgenlocht op. En dân, dan ziet zie hum, 'Gosum Gold', liggend in de geut van de straot veur het cafégien van Jan Poen. Zuk welternd en snoevend as een zwien. Snörkend en mosternd in de slaop en klagend "dat het bedde zo hard is". Een walgeliek tafereel. En benaom a'j dat zien moet op een dag da'j opweg bint naor de betere dinger.

De aoldste zuster, ait de woordvoerster..., zeg dan köt: "Kwân...sch wat een zwienhond." en zie stapt over Gosem Gold hèn...die nèet op dat ogenblik de ogen lös döt en röp: "Wat is dât nou, wichter in mien slaopkamer? Nou mot het niet mooier worden..." en hie gooit er een dikke knup op.

"Bâh" zegt de dames Donia en zie keurt de plun gien blik meer weerdig en zie stapt geprikkelt hen het plein, waor as de bus zal kommen. Der is wat verleuren van heur bliedschup um de reine mörgen.

Zo holt zie daor toe, de dames Donia, naost de poorten van de hel, het cafégien van Jan Poen. En zie vertelt mij heur wederwaardigheden as zie later bij mij op visite zint. Zie kevelt. Over dit en over dat en over dizze en ginne en drinkt met beschaafde kleine klokkes heur slappe thee. Met een schone busdoek veegt zie de koekieskrummels van de smalle lippen. Een maotig mens is zien vrijheid weerd, maor men mot er een aord naor hebben. Vanoet de varte heurre wij gezang oet het café kommen. Zie zingt: "as het gras twee kontjes hoog is". Walging heerst in de kamer...

Jan Padding, 'Jan Poen', met zoon Bram, voor de woning van zijn ouders aan de Julianastraat.

Roel Reijntjes

Een leven in Beilen

Roel Reijntjes. Een leven in Beilen.

Het boek bestaat uit drie delen. In het eerste deel beschrijft G.J. Dijkstra het leven van Roel Reijntjes als kind in Beilen en als dichter/conferencier aan de hand van de vele interviews, die hij in zijn leven heeft gegeven. In het tweede deel worden 28 gedichten gepubliceerd, die uitgezocht en bezorgd zijn door Roel Reijntjes en T.L. Kroes. Alle gaan over een onderwerp uit de gemeente Beilen. Voor het derde deel van het boek werden achttien verhalen door W. Bazuin-Brinkman en H.J. Vos geselecteerd. Deze gaan over gebeurtenissen en personen uit het recente verleden van Beilen.

Verder zijn in het boek opgenomen een lijst met bibliografische gegevens van Roel Reijntjes en een woordverklaringslijst van Drentse woorden.

Overige informatie:

Het geïllustreerde boek heeft het formaat van ca. 15,5 x 23,5 cm. De uitvoering is in linnen gebonden met een gelamineerde stofomslag. Literatuurvermelding: opgenomen. Aantal pagina's: 118. ISBN: 90-75115-15-6 - Prijs: • 15,--.

